

Slovensko muzejsko društvo

vabi na

MUZEOFORUM

v ponedeljek, 21. novembra 2005 ob 10. uri

v

Cankarjev dom, kongresni in kulturni center

Prešernova 10, Ljubljana

dvorana E 3

Tema

Muzeji na spletu – predstavitev muzejskih portalov

Sodelovali bodo:

Ervin Šilić, Novena, Zagreb

Mojmir Štangelj, Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana

Boštjan Burger, Burger k.d., Ljubljana

Primož Kristan, i-Rose d.o.o., Laško

Muzeoforum vodi

Elizabeta Petruša Štrukelj

VLJUDNO VABLJENI!

PROGRAM

Ponedeljek, **21.11.2005**

10.00 – 10.50: **Ervin Šilić**: *Različni projekti podjetja Novena na področju kulturne dediščine in muzejstva na hrvaškem*

10.50 – 11.40: **Mojmir Štangelj**: *Razvoj uporabe računalništva v muzejih in galerijah*

11.40 – 12.00: odmor

12.00 – 12.50: **Boštjan Burger**: *Razvoj in časovna os vizualizacije slovenskih muzejskih lokacij od leta 1996 do leta 2005*

12.50 – 13.40: **Primož Kristan**: *Slovenski muzejski portal museums.si*

13.40 – 14.00: odprti forum oz. razprava

Ervin Šilić je po stroki oblikovalec, sicer pa direktor družbe Novena (www.novena.hr), ki deluje že 15 let. Pri svojem delu si v podjetju prizadevajo slediti najnovejšim tehnološkim dosežkom v informatiki, za uporabo na področjih oblikovanja, grafike in multimedije, od leta 1995, ko se na hrvaškem bolj množično pojavlja internet, pa tudi na tem področju. Osnovne dejavnosti studia Novena so izdajateljska dejavnost, grafične usluge, likovno-grafično oblikovanje, digitalna fotografija, izdelava multimedijskih prezentacij na CD ROMu in DVDju, osmišljanje in izvedba internetnih vsebin, projektiranje, programiranje, postavljanje in vzdrževanje celovitih poslovnih sistemov zasnovanih na web aplikacijah in relacijskih bazah podatkov na Intranet, Extranet in Internet okolju.

Velik del njihove produkcije so multimedijske izdaje na CD-ROMu in DVDju. Nekateri od njihovih referenčnih izdelkov so bili napravljeni za različna podjetja in državne ustanove, kot so: Vlada Republike Hrvaške – Ministrstvo za evropske integracije, Diners Club International, Muzej grada Zagreba, Hrvatska informacijsko-dokumentacijska referalna agencija, Narodne Novine, Nacionalna sveučiliška knjižnica, Muzejski dokumentacijski center, Carnet, Galerija likovnih umjetnosti – Osijek, Ministarstvo kulture Makedonije, FINA – Financijska Agencija, Institut Ruđer Bošković, VIP-NET GSM, Hthinet, Panasonic, SAP Hrvatska, Agentur Spona GmbH in drugi.

Posebnost Novene pri reševanju projektov je v celovitem, vseobsegajočem in kreativnem pristopu k problemu, ki obsega predlaganje rešitev, oblikovanje v odnosu na vizualno komunikacijo vsebin, navigacijske strukture in funkcionalnosti ter vodenje in realizacija projekta. Na tak način poskušajo artikulirati potrebe partnerja in mu ponuditi najboljše rešitve.

Cilj Novene je biti vodilni studio za ustvarjanje multimedijskih in internetnih rešitev z uporabo najnovejših tehnoloških dosežkov in s svojimi projekti nadaljevati z ustvarjanjem srečnih in uspešnih naročnikov ter na osnovi njihove rasti graditi lasten uspeh.

Mojmir Štangelj se je zaposlil v Prirodoslovnem muzeju Slovenije leta 1980 na kustodiatu za entomologijo.

1981. leta je začel delati s prvim muzejskim računalnikom, Commodore VIC 20. V naslednjih letih je uvajal v uporabo računalnikov tudi sodelavce. Leta 1987 je prevzel koordinacijo skupne informatizacije slovenskih muzejev in galerij. Ob treh večjih skupnih nakupih osebnih računalnikov in tiskalnikov je organiziral in vodil tečaje za muzealce. 1992. si je začel prizadevati za računalniško povezavo med muzealci s pomočjo telefonskih modemov. Po skupni nabavi modemov ZOOM s hitrostjo 14.000 bps je prevzel tudi vlogo posrednika med muzealci in akademskim omrežjem Arnes.

Po nastanku novega protokola http je pričel izdelovati www strani, že 1994. je napravil predstavitev PMS in skupno stran muzejev in galerij na naslovu <http://www2.arnes.si/~ljprirod6/>. Izdelal je več predstavitev muzejev in združenj, dolgo

časa je bil tudi član komisije za dokumentacijo pri Skupnosti muzejev Slovenije.

Povzetek Predavanja

Razvoj uporabe računalništva v muzejih in galerijah

S pojavom hišnih računalnikov, ki so bili zaradi nizke cene široko dostopni, se je leta 1981 pričelo uporabljati novo tehnologijo tudi v muzejih. Nov zagon so povzročili po letu 1985 tajvanski osebni računalniki. Po letu 1990 smo že začeli uporabljati tudi telefonske modeme; sprva le za elektronsko pošto, nekaj kasneje pa tudi za pridobivanje informacij in programskih aplikacij preko Gopherja, BBS-ov ter za vključevanje v Cobiss. Nastanek protokola http je uporabnost računalniških povezav izjemno povečal, temu smo se hitro prilagodili tudi nekateri muzealci. Že leta 1996 pa se je v večjih organizacijah začela kazati potreba za boljšimi in cenejšimi prenosi – najetimi linijami. Prednjačile so seveda večje ustanove, med prvimi, ki so dobile optične povezave pa so bili Mestni muzej Ljubljana, Narodni muzej Slovenije s Prirodoslovnim muzejem Slovenije in Narodna galerija.

Uporaba www in elektronske pošte je sedaj razširjena med vsemi muzealci, saj je razvoj telekomunikacij in padanje cen tej tehnologiji ob hkratnem večanju hitrosti prenosa zaradi ISDN, ADSL Kabelskega interneta, GPRS, itd. ter nastanka novih ponudnikov komunikacijskih storitev (najnovejši je T2) omogočil tudi individualne povezave z doma ali potovanja. Praktično vse ustanove z našega področja imajo svoje domene, kar pri podpori akademskega omrežja Arnes ne predstavlja nobenega stroška.

Edino področje, ki ga v muzejih in galerijah žal še ne obvladujemo, je uporaba skupnih baz o muzealijah. In to kljub temu, da si to prizadevamo že od leta 1987!

Premalo pa smo muzealci napravili tudi za boljšo in bolj ekonomično izrabo strežnikov, in da bi na račun združevanja skušali zmanjšati stroške ostale strojne in programske opreme.

Boštjan Burger je vodja eksperimentalnega podjetja na področju večpredstavnosti (multimedije) BUGER k.d., ki je bilo ustanovljena leta 1996 z namenom, da se pridobi slovenska spletna poddomena.si. Podjetje deluje kot nekomercialno in raziskovalno, katerega rezultati so odprti za nekomercialno uporabo in javno dostopni na svetovnem spletu www.burger.si in www.mojaslovenija.si. Na področju založniške dejavnosti rezultate projektov izdaja na elektronskih medijih CD, DVD, oz. so javno dostopni na svetovnem spletu.

Po več kot 15 letnem raziskovanju na področju hidrologije je v letu 1996 zaživel projekt *Slovenija dežela slapov*, v naslednjem letu projekt *Prostorske slike*, s preimenovanjem *Utrinki iz Slovenije*, kjer so prikazane geografske, naravne in kulturne značilnosti Slovenije.

Na področji muzejstva je Ministrstvo za kulturo leta 2000 podprlo projekt *Virtualni vodnik po slovenskih muzejih*, ki se je v naslednjih letih nadaljeval v sodelovanju s Skupnostjo muzejev Slovenije.

Od leta 2000 so različni projekti nastali s pomočjo različnih sofinancerjev: Ministrstva za okolje in prostor (*Slovenske jame*), Ministrstva za malo gospodarstvo in turizem (*Slapovi Slovenije*), Ministrstva za šolstvo (*European Schoolnet*), Ministrstva za znanost, šolstvo in šport (*Predstavitev Slovenije kot dežele treh regij*).

V povezavi s Slovensko turistično organizacijo je bil izdelan projekt vizualizacije celotnega območja turistično zanimivih lokacij na območju Slovenije, kateremu so se pridružile številne lokalne turistične organizacije s turistično in kulturno ponudbo (www.slovenia-tourism.si).

V zadnjih letih je s svojim delom prepoznan tudi v tujini. Leta 2004 je po izboru selektorjev s projektom *Utrinki iz Slovenije* nastopil v Sao Paulu v Braziliji, letos maja je v Vancouvru v Kanadi v okviru konference Museums and the web predstavil *Virtualni vodnik po slovenskih muzejih* in povezavo muzejev s turizmom.

Primož Kristan je pomočnik direktorja podjetja i-Rose, d.o.o. iz Laškega, ki se ukvarja z razvojem programske opreme že več kot desetletje. Deluje na različnih področjih informatike in sicer: razvoja programske opreme po naročilu, interneta in digitalizacije ter obdelave velikih količin podatkov.

Na področju kulture ima podjetje i-Rose dolgoletne izkušnje predvsem skozi sodelovanje z Narodno in univerzitetno knjižnico v Ljubljani. Nekaj uspešno zaključenih projektov: slovenska bibliografija na spletu, digitalizacija Kopitarjevih rokopisov, digitalizacija Ljubljanskega zvona, različne retrokonverzije starih katalogov in kataloških zapisov ipd. Prav tako ima družba veliko izkušenj in uspešno zaključenih projektov na področju interneta oz. spletnih portalov, npr.: Statistični urad RS, Novi tednik in Radio Celje, Slovenski glasbeno informacijski center – SIGIC, Slovenija na Expu 2000 ipd.

Slovenski muzejski portal museums.si je namenjen obveščanju strokovne in laične javnosti o muzejski dejavnosti na slovenskem. Nastal je v okviru projekta Razvoj in opremljanje muzejev s programsko opremo za inventarizacijo muzejskih predmetov in muzejskih zbirk ter vzpostavitev centralne muzejske točke na svetovnem spletu, ki ga vodi Skupnost muzejev Slovenije. Portal omogoča ažuren pretok informacij glede raznovrstnih strokovnih tem, novic, dogodkov, mnenj ipd.

Vsebinsko je pri projektu sodelovala strokovna komisija, ki je bila oblikovana v okviru Skupnosti muzejev Slovenije. Izdelavo portala je finančno podprlo Ministrstvo za kulturo RS. Za tehnično izvedbo portala je bila na podlagi razpisa izbrana družba i-Rose, d.o.o.